

НАПРЯМ 3. ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ

Дошак Олег Володимирович
аспірант кафедри обліку та аналізу,
Національний університет «Львівська політехніка»

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-392-0-18>

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ АУТСОРСИНГУ ПОДАТКОВОГО ОБЛІКУ В УКРАЇНІ

Аутсорсинг (*out* – зовнішній, *source* – джерело, ресурс) розглядається як дієвий метод оптимізації діяльності підприємства за рахунок концентрації зусиль на основному предметі діяльності та передачі функцій, що не є профільними для компанії та корпоративних ролей, зовнішнім спеціалізованим компаніям (підрядникам) [2].

Згідно зі ст. 8 Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність» питання організації бухгалтерського обліку на підприємстві належать до компетенції його власника (власників) або уповноваженого органу (посадової особи) відповідно до законодавства та установчих документів.

Ця ж стаття визначає, що підприємство самостійно визначає форми ведення бухгалтерського обліку і його організації:

- введення до штату підприємства посади бухгалтера або створення бухгалтерської служби на чолі з головним бухгалтером;
- користування послугами спеціаліста з бухгалтерського обліку, зареєстрованого як підприємець, який здійснює підприємницьку діяльність без створення юридичної особи;
- ведення на договірних засадах бухгалтерського обліку централізованою бухгалтерією або підприємством, суб'єктом

підприємницької діяльності, самозайнятою особою, що провадять діяльність у сфері бухгалтерського обліку та/або аудиторської діяльності.

Тобто на законодавчому рівні встановлено можливість аутсорсингу бухгалтерських послуг. Оскільки податковий облік є невід'ємною частиною бухгалтерського обліку можна стверджувати що дане трактування однаково відноситься і до податкового обліку.

Сьогодні багато компаній, переслідуючи різні цілі, все більше і більше виявляють зацікавленість в аутсорсингу фінансової функції. Великі компанії, до складу яких входять дочірні підрозділи у різних регіонах, мають на меті спрощення складання консолідованої звітності та керівництва підприємством. У цьому випадку компанія, що надає послуги із зовнішнього ведення бухгалтерського обліку, забезпечує збір та централізовану обробку інформації на всіх підприємствах групи. Середні та малі підприємства, які прагнуть побудувати прозору систему фінансового обліку, у тому числі на основі МСФЗ, і впровадити ефективний внутрішній контроль та управлінський облік, зацікавлені в залученні кваліфікованого фахівця, що має досвід у галузі українського бухгалтерського та податкового обліку, МСФЗ, внутрішнього аудиту та бюджетування [6].

Аутсорсинг податкового обліку має ряд переваг:

- якість надання послуг – у спеціалізованій компанії працює команда бухгалтерів, ведення документації і складання звітності проходить багаторівневий контроль. Відповідно кваліфікація бухгалтера аутсорсингової фірми є високою. Та й навчання, підготовка кадрів і підвищення кваліфікації проводиться за рахунок аутсорсингової фірми, а не клієнта [5];

- відбувається підвищення ефективності бізнесу в цілому за рахунок зниження витрат, пов'язаних із комерційною діяльністю підприємства, пошуку найбільш оптимальних режимів оподаткування, взаємодії з податковими органами та іншими інстанціями;

– мінімізуються витрати на утримання власної бухгалтерії, обладнання робочих місць, спеціальну літературу та програмне забезпечення, фінансування тренінгів та курсів підвищення кваліфікації;

– передати право на ведення обліку таким фірмам можна на будь-якому етапі діяльності організації. Так, наприклад, якщо головний бухгалтер звільнився або пішов у відпустку перед самою здачею балансу, а на пошук нового кваліфікованого спеціаліста немає часу, то це буде непоганим виходом із ситуації;

– аутсорсингова фірма зацікавлена у правильності організації бухгалтерського обліку та його ведення, оскільки несе матеріальну відповідальність у разі нарахування пені або штрафу за невчасне подання звітності та неправильний розрахунок податків та відповідає перед клієнтом своєю репутацією, яку, на відміну від матеріальних ризиків, застрахувати неможливо [5];

– не менш важливим є те, що якщо вся бухгалтерська документація зберігається в аутсорсинговій фірмі, то в разі виникнення якихось непорозумінь податкова інспекція навідається до цієї фірми, а не до організації, котра безпосередньо користується послугою аутсорсингу.

Проте крім переваг аутсорсингу податкового обліку є певні недоліки, це в першу стосується ризику витоку інформації. Тому вибір компанії для аутсорсингу податкового обліку має бути ретельним і подібні ризики мають бути узгоджені на початковому етапі при укладанні відповідного договору.

Гальмує розвиток аутсорсингу в Україні також і відсутність необхідної законодавчої бази. Наявність чітких регулюючих норм щодо укладання угод значною мірою підвищило б рівень взаємодії між компанією-клієнтом та аутсорсинговою фірмою.

Популярним є використання представників «великої четвірки» для аутсорсингу. Доцільно розглянути послуги які надають ці компанії.

Компанія Deloitte пропонує послуги як аутсорсингу в сфері податкового обліку і податкової звітності, так і консультаційні

послуги в даній сфері від міжнародних корпорацій до сімейних компаній. Компанія представлена в 169 країнах світу, де працює більше 44 тисяч працівників, які є експертами з податкового обліку конкретних країн, і охоплюють питання зі звітності з ПДВ, податку на прибуток, трансферного ціноутворення. Що важливо, компанія може інтегруватися з переважною більшістю інформаційних облікових систем які використовує підприємство, що дає можливість отримувати всю необхідну інформацію самотужки, без залучення підприємства.

Подібне портфоліо послуг також пропонує PricewaterhouseCoopers (PwC) в сфері непрямих податків, податку на прибуток, трансферного ціноутворення. Один з офісів що надають ці послуги для компаній здебільшого східної і центральної Європи розташований в Україні.

Компанія Ernst & Young (EY) пропонує послуги податкового обліку і складання податкової звітності в 140 країнах світу, де штат працівників налічує більш як 54 тисячі. Працюють в ділянках непрямих податків, податку на прибуток, трансферного ціноутворення, місцевих податків і зборів.

KPMG пропонує послуги аутсорсингу в ділянках непрямих податків, податку на прибуток, трансферного ціноутворення.

Перевагами використання «великої четвірки» є безумовно якість, надійність, довіра, бренд. Через це інколи послуги цих компаній дорожчі в порівнянні з іншими менш відомими. Цей ринок послуг розвивається, і крім відомих компаній з'явилися нові, менш відомі, проте якість послуг і умови нічим не гірші, а в багатьох випадках і кращі. Тому при виборі аутсорсингової компанії потрібно враховувати багато факторів, щоб зупинитись на найбільш оптимальному.

Таким чином можна сказати, що аутсорсинг податкового обліку, як один з елементів організації обліку на підприємстві має ряд переваг, в першу чергу мова йде про високоякісні послуги і передача певних ризиків компанії що надає послуги, оптимізація організаційної структури і витрат підприємства. Проте є ряд

недоліків, в тому числі на законодавчому рівні які гальмують розвиток аутсорсингу податкового обліку в Україні, тут мова йде в першу чергу про ризик витоку конфіденційної інформації.

Література:

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність : Закон України від 07 вересня 2001 р. *ВВР*. 2001. № 9.
2. Воскресенська Т. І. Аутсорсинг бухгалтерського обліку: сутність та особливості поширення в Україні. *Бізнес Інформ*. 2018. № 1. С. 254–259.
3. Долбнєва Д. В. Бухгалтерський аутсорсинг у системі управління підприємствами в Україні. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2020. № 1. С. 165–169.
4. Лабурцева О. І. Зниження витрат підприємства за допомогою аутсорсингу: зарубіжний досвід. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 3. С. 5–9.
5. Пилипенко С. М. Організація бухгалтерського обліку на умовах аутсорсингу. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2020. Т. 31 (70). № 6. С. 222–228.
6. Фімушкіна В. А. Сучасний стан, переваги та недоліки аутсорсингу бухгалтерського обліку. *Управління розвитком*. 2013. № 17. С. 33–35.